

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Марії САНКОВИЧ, 1987 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2009 році ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» за спеціальністю «Історія», працює з 01.2006 року вчителем історії Яблуницького ліцею Поляницької Сільської ради Надвірнянського Району Івано-Франківської області, виконала акредитовану освітньо-наукову програму 032 Історія та археологія.

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.108, утворена наказом № 798 ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ від «26» вересня 2024 року, у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої
ради –

Ігоря РАЙКІВСЬКОГО, доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри історії України і методики викладання історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Рецензентів –

ОЛЕГА ЄГРЕШІЯ, кандидата історичних наук, доцента, доцента кафедри історії України і методики викладання історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Богдана ПАСКИ, кандидата історичних наук, доцента, доцента кафедри історії України і методики викладання історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Офіційних опонентів –

Василя ІЛЬНИЦЬКОГО, доктора історичних наук, професора, завідувач кафедри історії України та правознавства Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Олега МАЛЯРЧУКА – доктора історичних наук, професора, професора кафедри суспільних наук Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

на засіданні «04» грудня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки Марії САНКОВИЧ на підставі публічного захисту дисертації «Соціально-економічні процеси у Станіславській (Івано-Франківській) області в 1944–1965 рр.» за спеціальністю 032 історія та археологія.

Дисертацію виконано у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Міністерства освіти і науки України м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник: Степан БОРЧУК, доктор історичних наук, професор, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, професор кафедри всесвітньої історії.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у тому, що на основі вивчення праць попередників (радянської, діаспорної, української та зарубіжної історіографії) та власних досліджень (архівних матеріалів, збірок документів, періодики, спогадів) узагальнено радянську економічну концепцію, сформульовано висновки.

Вперше:

- введено до наукового обігу значну кількість неопублікованих архівних джерел, що розкривають соціально-економічні процеси в Станіславській (Івано-Франківській) області Української РСР у 1944–1965 рр.;

- здійснено комплексний аналіз трансформаційних змін у промисловості, сільськогосподарському виробництві, соціальній сфері крізь призму «соціалістичної перебудови» радянського періоду;

- досліджено окремі експерименти радянського окупаційного режиму у розрізі десятиліть, їх негативні наслідки і протидію їм через самоорганізацію місцевого населення;

- на основі опрацювання «перспективних планів» економічного розвитку області висвітлено політику влади;

уточнено:

- техніко-економічні показники, що впливали на розвиток промисловості, сільського господарства та інфраструктуру побуту;

- фактори, які визначали індустріальні процеси;

- інтерпретування даних, що характеризували здобутки та упущення в соціально-економічній сфері;

доповнено:

- дослідження соціально-економічної сфери Станіславської (Івано-Франківської) області Української РСР як підсистеми зі своїми особливостями;

- характеристику змін у нових формах праці у промисловості, сільському господарстві населення регіону;

- динаміку загальної картини напрямів модернізації традиційних та створення нових галузей промисловості;

доведено:

- реконструкція та модернізація найстаріших галузей промисловості (лісової, нафтогазовидобувної, соляної) та становлення будівельної, хімічно-гірничої, енергетичної індустрії зумовили економічне зростання і водночас техногенні катаклізми;

- колгоспно-радгоспна система в сільськогосподарському виробництві засвідчила свою неефективність.

Розвинуто тезу, що всі реорганізації, реконструкції проводилися «згори» і мали половинчастий характер та свідчили про політичну кризу тоталітарної системи. Ті чи інші результати досягалися завдяки перерозподілу фонду нагромадження та викачування ресурсів з колективізованого села. У свою чергу, вони блокувалися тим же управлінсько-господарським апаратом, який створював ілюзію науково-технічного прогресу та «процвітання» радянського

народу. Керівництво країни найбільше піклувалося про прискорений розвиток базових галузей важкої індустрії та воєнно-промислового комплексу. Підтвердженням цього слугує радянський період історії та прискорена індустріалізація Станіславської (Івано-Франківської) області. У ході дослідження авторка сформулювала та виокремила низку наукових проблем і тем, що потребують вивчення. Це вклад науково-технічних працівників Івано-Франківщини у розвиток нафтогазовидобування у Східному та Південному регіонах України, становлення будівельної індустрії, транспорту, зв'язку області тощо.

Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертаційна робота складається з переліку умовних позначень, вступу, 4 розділів, які містять 12 підрозділів, висновків, списку використаних джерел (463 позиції) та 14 додатків, які відповідають меті та завданню дисертаційного дослідження. Загальний обсяг роботи становить 275 сторінки, основний текст – 199 сторінок.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами).

Здобувачка має 14 наукових публікацій за темою дисертації, з них 7 статей у фахових виданнях України, 4 у наукових збірниках тез матеріалів науково-практичних конференцій, 3 праці, які додатково відображає результати дослідження, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами):

1. Санкович М. Друга радянська Станіславська область – підготовка передумов до колективізації та індустріалізації. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Історичні науки. 2023. Т. 42. С. 321–335.

DOI: 10.32626/2309-2254.2023-42.321-335

URL: <https://sp-history.kpnu.edu.ua/uk/tom-42-2023/>

2. Санкович М. Аграрна політика радянської влади в Карпатському регіоні – матеріали преси і реальний стан справ. Актуальні питання гуманітарних наук. Серія. Історичні науки. 2024. Вип. 72. Т. 3. С. 42–49.

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-3-6>

URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/72_2024/part_3/8.pdf

3. Санкович М. Структурні зміни в промисловості Івано-Франківської області Української РСР. Актуальні питання гуманітарних наук. Серія. Історичні науки. 2024. Вип. 73. Т. 3. С. 21–28.

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/73-3-3>

URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/73_2024/part_3/5.pdf

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Ігор РАЙКІВСЬКИЙ, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України і методики викладання історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. ОЛЕГ ЄГРЕШІЙ, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України і методики викладання історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Богдан ПАСКА, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України і методики викладання історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Василь ІЛЬНИЦЬКИЙ, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України та правознавства Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Олег МАЛЯРЧУК – доктор історичних наук, професор, професор кафедри суспільних наук Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

6. Олександр ЛИСЕНКО – доктор історичних наук, професор, завідувач відділу воєнно-історичних досліджень Інституту історії України НАН України

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.108 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Марії САНКОВИЧ ступінь доктора філософії (PhD) з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 032 історія та археологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Ігор РАЙКІВСЬКИЙ